

Vraag 1

In algemene zin is het goed om van een fictief rendement af te stappen en meer naar werkelijk rendement te kijken. Daarnaast is het goed om verdiensten aan vermogen meer gelijkwaardig te behandelen aan inkomsten uit arbeid. De uitwerking van het wetsvoorstel is echter problematisch. Er wordt gekozen voor bepaalde oplossingen vanwege de uitvoerbaarheid of het gemak voor ketenpartners, niet omdat het de beste of eerlijkste oplossing voor de belastingplichtigen is.

Bovendien slaat het wetsvoorstel op een belangrijk punt de plank mis. De hele politieke discussie komt voort uit de wens om grote vermogens en mensen die onevenredig veel verdienen aan hun vermogen meer mee te laten betalen aan het algemeen nut. Zij zullen ook met dit nieuwe voorstel nog allerlei ontsnappings- en ontwijkmogelijkheden vinden, terwijl de rekening bij de kleine vermogens neergelegd wordt. Daarmee is het wetsvoorstel niet effectief, noch proportioneel.

Vraag 2

Het maken van onderscheid tussen verschillende typen vermogen, waarbij sommige delen forfaitair en andere delen op basis van werkelijke winst worden belast, evenals het maken van onderscheid tussen vermogenswinst en vermogensaanwas is discriminerend en pakt vooral voor de kleine belegger zeer ongunstig uit. Een vermogensaanwasbelasting is uiterst onwenselijk en zal waarschijnlijk op dezelfde bezwaren stuiten als de eerdere forfaitaire aanslagen in Box 3: als een belegger gedwongen wordt om aandelen te verkopen om de belasting te moeten betalen, is sprake van de facto onteigening. Dat was een van de redenen voor de Hoge Raad om een streep te zetten door de forfaitaire belasting in Box 3. Het getuigt van weinig empathie met de kern van die uitspraak om in een nieuw stelsel dezelfde fout te maken. Alleen een belasting op daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten (dus direct liquide beschikbaar gemaakt) zou belast moeten worden. Geen forfaitaire regelingen, geen vermogensaanwasbelasting, geen verrekening over de jaren heen. Het is niet voor niets dat geen enkel ander land een vermogensaanwasbelasting kent die gebaseerd is op papieren, niet-gerealiseerde winsten. Zeker voor huishoudens met een beperkte beleggingsportefeuille en normale inkomsten uit arbeid kan de fluctuatie in belastingplicht bij een vermogensaanwasbelasting tot directe en zeer ingrijpende gevolgen leiden. Met een modaal inkomen enkele duizenden euro's belasting over papieren vermogensaanwas afdragen is niet proportioneel te noemen. Voor dit aspect is in het voorstel en de toelichting geen enkele aandacht.

De uitzondering voor familiebedrijven en startups is discriminerend. Waarom zou het kopen van aandelen in een startup beloond moeten worden en het kopen van aandelen

in een beursgenoteerde onderneming die met een aandelenuitgifte extra middelen ophaalt voor nieuwe investeringen bestraft? Dat is niet uitlegbaar en waarschijnlijk bij de rechter ook onhoudbaar.

Ten aanzien van onroerende zaken: indien deze verhuurd worden, worden vermogenswinsten gemaakt. Indien ze alleen voor eigen gebruik zijn, is daar geen sprake van, hooguit bij verkoop. Zelfs een forfaitaire belasting over een vakantiehuisje voor eigen gebruik is onzinnig. Dat de eigenaar van zo'n vakantiehuisje een 'voordeel' zou hebben dat anderen niet hebben, is geen reden om belasting te heffen. Het draagt ook niets bij aan een evenwichtiger vermogensverdeling, zo die al nodig is in ons egalitaire land. Een dergelijke forfaitaire heffing is niets meer of minder dan een jaloeziebelasting.

Het verrekenen van vermogenswinsten met de kosten die gemaakt worden lijkt me eerlijk en logisch. Bij de invoering van het huurwaardeforfait in 1896 door minister Pierson is het ook zo bedoeld: de winst die werd gemaakt met de verhuur van een woning werd (forfaitair) belast, onder aftrek van de gemaakte kosten zoals onderhoud en de financieringslasten. Dit is immers waarom destijds gelijktijdig de hypotheekrenteaftrek is ingevoerd (en niet andersom!). Het is goed om deze gedachte vast te houden, met dien verstande dat in plaats van een forfaitaire berekening nu gebruik gemaakt zou moeten worden van de daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten/winsten.

De verrekening van winsten schulden over de jaren heen is problematisch. Grote beleggers met veel vermogen hebben hoogstwaarschijnlijk als een boekhouder die dit bij kan houden. Kleine beleggers worden gedwongen om hoge administratieve kosten te maken om dit over de jaren heen bij te houden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Dit kan voorkomen worden door alleen daadwerkelijk gerealiseerde winsten te belasten en de vermogensaanwasbelasting als een slecht idee uit dit wetsvoorstel te schrappen.

Vraag 3

Kleine beleggers met een doodgewoon inkomen zullen uit de aandelen- en obligatiemarkt stappen en gedwongen worden om hun vermogen als matig renderend spaargeld aan te houden. De keuze voor startups, vastgoed of familieondernemingen hebben zij veelal niet. Dat zal problematisch zijn voor beursgangen waar particulieren graag in investeren. Bij belasting op daadwerkelijke gerealiseerde liquide vermogenswinsten (dividend en koerswinst bij verkoop) zal dit veel minder problematisch zijn.

Vraag 4

De keuze om bij banktegoeden in vreemde valuta alleen de rente te belasten is om de genoemde redenen begrijpelijk en houdbaar. In geval van hevige koersschommelingen zou wellicht nagedacht kunnen worden over een hardheidsclausule waarop aanspraak gemaakt kan worden. Het lijkt me echter zeer hypothetisch dat er veel vermogen in valuta wordt aangehouden waar dergelijke hevige schommelingen plaatsvinden.

Vraag 5

Rente van consumptieve schulden zou aftrekbaar moeten zijn van de daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten. Waardemutaties op papier zouden sowieso niet betrokken moeten worden in de berekening. Ik kan me wel voorstellen dat, net als in het vroegere stelsel, het aanmoedigen van schulden wordt voorkomen, bijvoorbeeld door geen aftrek van rente op consumptieve schulden toe te staan als er geen sprake is van vermogen of gerealiseerde vermogenswinsten. Als alleen daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten worden belast, zoals zou moeten, is er ook geen sprake van verrekening over de jaren heen en is het geen probleem om de rente op schulden op deze manier niet aftrekbaar te maken.

Aanvullend

De vermogensaanwasbelasting is onevenredig voor kleine beleggers. Als een belegger de keuze maakt om een vermogen tot de huidige vrijstellingsgrens van ongeveer 57.000 euro volledig in aandelen aan te houden, betaalt hij geen belasting in Box 3. In het nieuwe voorgestelde stelsel zal hij bij een winst op papier bijna meteen worden aangeslagen. Stel dat het vermogen groeit door koersstijgingen met 10.000 euro, maar onder de 57.000 blijft. Met 32% belasting over de 'winst' betaalt hij dan 3.200 euro -/- de heffingsvrijstelling van 1.000 = 2.200 euro belasting. Als tussen het meetmoment van 31 december en het moment van belasting betalen dan ook nog een koersdaling optreedt, leidt de belegger in kwestie dubbel verlies. Zijn vermogen wordt kleiner. Een grote belegger met veel vermogen is veel beter in staat om hierop in te spelen door een ruime spreiding in de beleggingsportefeuille aan te houden. De kleine belegger kan dit niet of nauwelijks. Hier ontstaat de de-facto onteigening die onhoudbaar is.

Er zou dus alleen op daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten belasting moegen worden geheven. Daarnaast is het wenselijk om niet met een heffingsvrijstelling te werken maar met een belastingvrije voet. Bijvoorbeeld: de eerste 10.000 vermogenswinst is vrijgesteld van belastingheffing. Op die manier worden kleine

beleggers – in de geest van de memorie van toelichting – net als kleine spaarders ontzien.